

A LUSTA SEJDULLA

Azerbajdzsán népmese

Régen, nagyon régen, élt egy lusta naplopó, Sejdullának hívták. A felesége meg a gyerekei örökké éheztek, új ruháról még csak nem is álmodhattak. Amikor az asszony szemére vetette Sejdullának, hogy nem akar dolgozni, az csak ezt hajtogatta:

– Ne búsulj, no! Most szegények vagyunk, de nemsokára gazdagok leszünk!

– Ugyan, hogy leszünk gazdagok? – kérdezte az asszony. – Hiszen naphosszat mást se csinálsz, mint fekszel, egy szalmaszálat se teszel keresztbe!

Sejdulla csak fújta a magáét:

– Várj csak, eljön az az idő, amikor gazdagok leszünk!

Várt az asszony, vártak a gyerekek – de csak hiába vártak.

– Ha tovább várunk – mondta az asszony –, éhen pusztulunk!

Sejdulla akkor rászánta magát, hogy elmegy a bölcshez és tanácsot kér tőle: hogyan szabadulhatna meg a nyomorúságtól? Fölkerekedett, elindult. Három nap és három éjjel gyalogolt, végül egy ösztövérfarkassal találkozott az úton.

– Hová mégy, jó ember? – szólítottam meg a farkas. – A bölcshez megyek tanácsot kérni, hogyan gazdagodhatnám meg.

Meghallotta ezt a farkas és azt mondta Sejdullának:

– Légy olyan jó, kérdezd meg tőle azt is, hogy én mit csináljak. Már harmadik éve szörnyű fájdalom csikarja a hasamat: se éjjelem, se nappalom miatta. Adjon tanácsot a bölcs, hogy gyógyulhatok meg.

– Jól van – felelte Sejdulla –, majd megkérdezem.

Azzal továbbment. Újabb három napot, három éjszakát gyalogolt, végül egy almafát pillantott meg az út szélén.

– Hová mégy, jó ember? – kérdezte tőle az almafa.

– Megyek a bölcshez, megkérdezem tőle, hogyan lehet könnyen meggazdagodni.

– Légy olyan jó, kérj tőle tanácsot az én nevemben is – mondta az almafa. – Minden tavasszal kivirágzom, de alig feslenek ki a virágaim, nyomban elszáradnak, lehullatják szirmaikat, és sohasem terem az ágaimon alma. Kérdezd meg a bölcstől, mi az oka ennek.

– Jól van, megkérdezem – felelte Sejdulla és továbbindult. Gyalogolt megint három nap és három éjjel, míg egy mély tó partjára nem ért. Kibukkant a tóból egy óriási hal, és megszólította Sejdullát:

– Hová mégy, jó ember?

A bölcshez megyek, tanácsot és segítséget kérek tőle.

– Légy olyan jó, kérj nekem is tanácsot a bölcstől. Hetedik éve kaparja valami a torkomat. Adjon tanácsot a bölcs, hogyan gyógyulhatnék meg.

– Jól van, megkérdem – mondta Sejdulla és továbbment.

Ment, mendegélt, újabb három nap és három éjjel. Végül egy ligethez ért, egy rózsaligethez. Az egyik rózsabokor tövében hosszú őszszakállú öregember üldögélt.

Rátekintett Sejdullára és megkérdezte tőle:

– Mi járatban vagy, Sejdulla?

Elcsodálkozott Sejdulla.

– Honnan tudod a nevemet? kérdezte. – Tán te vagy a bölcs, akitől tanácsot akarok kérni?

– Én vagyok – felelte az öregember. – Mit kívánsz tőlem? Mondd el gyorsan!

Elmondta Sejdulla, mi járatban van, miféle tanácsot kér. Hallgatta a bölcs, aztán megkérdezte:

– Mást nem akarsz kérdezni tőlem?

– Mást is akarok – felelte Sejdulla. És elmondta, milyen tanácsot kér az ösztövérfarkas, az almafa meg a nagy hal.

– A halnak mondta a bölcs – egy nagy drágakő akadt meg a torkában. Ha kiveszik a torkából azt a drágakövet, rögtön meggyógyul. Az almafa alatt egy nagy korsó van elásva, tele ezüsttel. Ha azt a korsót kiássák, nem száradnak el az almafa virágai, újra terem a fa. A farkasnak pedig, ha meg akar gyógyulni, fel kell falni az első lustát, aki az útjába vetődik.

– Hát az én kérésem? – kérdezte Sejdulla. – A te kérésedet már teljesítettem. Eredj utadra.

Megörült Sejdulla, nem kérdezett többet a bölcstől, elindult hazafelé. Ment, mendegélt, elért a mély tó partjára. Az óriási hal már türelmetlenül várta. Amikor Sejdullát meglátta, megkérdezte tőle:

– No, mit tanácsolt a bölcs?

– Ha kiveszik a torkodból a drágakövet, meggyógyulsz – mondta Sejdulla és ment volna tovább.

– Könyörülj meg rajtam, jó ember – kérlelte a hal –, vedd ki a torkomból azt a követ! Rajtam is segítesz és magad is kincshez juthatsz!

– Nem veszem én, minek vesződném hiába? Gazdag leszek én anélkül is! – felelte Sejdulla, és továbbment. Odaért az almafához. Amikor az almafa meglátta, reszketni kezdett minden kis ága, minden levélkéje.

– Mi újság? – kérdezte. – Megtudtad-e a bölcstől, mi a bajom orvossága?

– Meg bizony – felelte Sejdulla. – Egy korsó van a gyökereid alatt, tele ezüsttel. Azt kell kiásni. Akkor nem száradnak el a virágaid, akkor megterem rajtad az alma.

Azzal indult volna tovább. Könyörögni kezdett neki az almafa:

– Ásd ki a gyökerem alól azt a korsót! Neked is hasznod lesz belőle! Egy csapásra meggazdagodol!

– Dehogy ásom, nem bajlódom én ezzel! A bölcs azt mondta, hogy anélkül is lesz mindenem – felelte Sejdulla, és folytatta útját. Ment, mendegélt, míg az ösztövérfarkassal nem találkozott. A farkas csak úgy reszketett türelmetlenségében, amikor Sejdullát meglátta.

– No – kérdezte -, mit tanácsolt nekem a bölcs? Ne várokoztass, mondd meg tüstént!

– Fald fel az első lustát, aki utadba vetődik, akkor nyomban meggyógyulsz – mondta Sejdulla. Köszönetet mondott neki a farkas, és kifaggatta mindenről, mit látott, mit hallott a nagy úton. Sejdulla elmondta a farkasnak, mit kért tőle a nagy hal meg az almafa.

– De nem vesztegettem az időt – mondta Sejdulla -, hiszen én anélkül is gazdag leszek.

Hallotta ezt a farkas, igen megörült.

– No, nem kell messzire mennem lusta emberért – mondta –, mert az a helyembe jött! Az egész világon nincs ostobább és lustább ember ennél a Sejdullánál.

Azzal nekiugrott Sejdullának és egészben lenyelte. Így lelte halálát a lusta Sejdulla.

Három alma pottyant le az égből: egy a mesehallgatónak, egy a mesemondónak, a harmadik a többieknek.

A mese a Mesés gazdagság című népmese gyűjteményben található

(Horváthné Pellionisz Petra szerk., Magyar Nemzeti Bank, 2022, Forrás: Rab Zsuzsa szerk.: A repülő hajó, Móra Könyvkiadó, 1977)